

SIKKERHETSDATABLAD**Salmi**

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommisjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato 15.10.2009

Revisjonsdato 03.03.2020

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn Salmi

Kjemisk navn Ammoniakk-løsning 9%

Artikkelnr. 2704, L-2704, L-4126, 4126, L2704

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Funksjon Beskrivelse: Rengjøringsmiddel.

Produktgruppe AISE-C7 - Rengjøringsmidler (flytende, pulver, gel, spray) til konsumentbruk
AISE-P301 - Universalrengjøring, manuell påføring. AISE-P312 - Glassrengjøringsmiddel; manuell påføring.

Kjemikaliets bruksområde Generell rengjøring (gulv og inventar).

Bruk det frarådes mot Det frarådes mot annen bruk enn for områder som er nevnt over.

Bruk av kjemikalier, kommentarer AISE, International Association for Soaps, Detergents and Maintenance Products. For å se hva AISE-kodene betyr ihht REACH system for bruksbeskrivelser (SU, PC, PROC, ERC, AC), se excel-filer hos www.aise.eu. Søk etter Institutional, Industrial eller Consumer use mapping.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Firmanavn Lilleborg AS

Besøksadresse Drammensveien 149

Postadresse Postboks 673 Skøyen

Postnr. 0214

Poststed OSLO

Land	NORGE
Telefon	22 06 27 80
E-post	forbrukerservice@orkla.no
Hjemmeside	www.orkla.no

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon	Telefon: 22 59 13 00 Beskrivelse: Giftinformasjonen
------------	--

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Skin Corr. 1B; H314; Brobyggingsprinsippet(Fortynning). STOT SE 3; H335; Minimum klassifisering Aquatic Chronic 3; H412; Beregningsmetode.
--	--

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Sammensetning på merkeetiketten	Ammoniakkløsning 9 %
Varselord	Fare
Faresetninger	H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne. H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene. H412 Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
Sikkerhetssetninger	P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden. P102 Oppbevares utilgjengelig for barn. P405 Oppbevares innelåst. P260 Ikke innånd støv / røyk / gass / tåke / damp / aerosoler. P280 Benytt vernehansker / verneklær / øyevern / ansiktsvern. P301+P330+P331 VED SVELGING: Skyll munnen. IKKE framkall brekning. P310 Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege. P303+P361+P353 VED HUDKONTAKT (eller håret): Tilsølte klær må fjernes straks. Skyll / dusj huden med vann. P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. P310 Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege. P501 Innhold/beholder leveres til kommunalt mottak for farlig avfall.
EC-etikett	Nei

2.3. Andre farer

Farebeskrivelse

Ved kontakt med klorholdige stoffer/stoffblandinger kan det dannes helseskadelige/giftige kloramingasser.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER**3.2. Stoffblandinger**

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold	Noter
Ammoniakk-løsning	CAS-nr.: 1336-21-6 EC-nr.: 215-647-6 REACH reg. nr.: 01-211948876-14	STOT SE3;H335 Skin Corr 1B; H314 Aquatic Acute 1; H400 Aquatic Chronic 2; H411	9 %	
Komponentkommentarer	Merkepliktige komponenter er oppført i henhold til bestemmelsene i forskrift nr. 516. "Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)." Full tekst for H- og EUH-setninger finnes i pkt 16			

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK**4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak**

Generelt	Vis dette sikkerhetsdatablad til ev. tilstedeværende lege.
Innånding	Ved ubehag søk frisk luft. Hvis irritasjon vedvarer oppsøk lege.
Hudkontakt	Skyll huden med mye vann.
Øyekontakt	Ta ut eventuelle kontaktlinser. Skyll med rikelig vann (også under øyelokk) i minst 15 minutter. Kontakt lege.
Svelging	Drick 2-3 glass vann eller melk. FREMKALL IKKE BREKNINGER. Kontakt lege.
Anbefalt personlig verneutstyr for førstehjelpspersonell	Det skal ikke iverksettes tiltak som medfører personfare. Hvis det er mistanke om gass i området, må førstehjelpspersonellet bruke hensiktsmessig maske eller friskluftsapparat. Det kan være farlig for førstehjelpere å bruke munn-til-munn metoden.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Akutte symptomer og virkninger	Gir alvorlige etseskader på hud og øyne. Kan forårsake irritasjon av luftveiene. Eksponering for spaltningsprodukter kan være helseskadelig. Symptomene kan omfatte: rødhet rennende øyne smerte eller irritasjon
--------------------------------	---

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Medisinsk overvåking av forsinkede effekter	Ved inhalering av nedbrytningsprodukter i en brann kan symptomene bli forsinket. Den berørte personen kan ha behov for medisinsk overvåkning i 48 timer.
Spesifikke detaljer om motgift	Ikke kjent.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK**5.1. Slokkingsmidler**

Egnede slokkingsmidler	Slukningsmiddel velges mht. omgivende brann.
------------------------	--

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer	Produktet er ikke brennbart. Avgir brennbare gasser ved oppvarming.
Farlige forbrenningsprodukter	Ved oppvarming og brann kan det dannes giftige damper/gasser. Nitrogenoksider.

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr	Bruk bærbart åndedrettsvern og fullt verneutstyr ved brann. Åndedrettsvern med full anskitsmaske. Brukes i positivt trykk-modus. Brannvernslær iht europeisk standard EN469 gir grunnleggende beskyttelsesnivå ved kjemikalieuhell.
Annen informasjon	Avsteng risikoområdet og nekt uvedkommende adgang.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Benytt verneutstyr ved behov. Se punkt 8.
Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Bruk verneutstyr som beskrevet i seksjon 8 i dette sikkerhetsdatabladet.
Nødprosedyrer	Det skal ikke iverksettes tiltak av personer uten tilstrekkelig opplæring. Det skal ikke iverksettes tiltak som medfører personfare. Evakuer omkringliggende områder. Ikke la ubeskyttet personale komme inn. Ikke berør kjemikaliesøl. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Benytt egnet åndedrettsvern ved utilstrekkelig ventilasjon.
For innsatspersonell	Bruk verneutstyr som beskrevet i seksjon 8 i dette sikkerhetsdatabladet.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Samle opp spill. Store mengder søl: Unngå utslipp i avløp, jord og vannløp. Informer relevante myndigheter ved forurensning av vann, avløp, jord eller luft.
--	--

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Metoder for opprydding og rengjøring	Absorber i vermikulitt, tørr sand eller jord og fyll i beholdere. Avhendes via firma som er registrert for behandling av spesialavfall.
--------------------------------------	---

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger	Se seksjon 1 for nødtelefon. Se seksjon 8 for opplysninger om personlig verneutstyr. Se seksjon 13 for mer informasjon om avfallsbehandling.
-------------------	--

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering	Unngå håndtering som medfører fare for sprut i øynene eller søl på hud. Må ikke brukes i trange rom uten god ventilasjon og/eller bruk av åndedrettsvern. Se punkt 8 (Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr).
------------	---

Beskyttelsestiltak

Råd om generell yrkeshygiene

Det må ikke spises, drikkes eller røykes i områder der dette materialet håndteres, oppbevares og bearbeides. Ta av forurensede klær og verneutstyr før du går inn i områder der det spises. Vask hendene etter bruk/kontakt.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring

Lagres tørt, kjølig og godt ventilert, beskyttet mot direkte sollys. Oppbevares i originalemballasjen. Lagres adskilt fra uforenelige materialer (se seksjon 10). Oppbevares utilgjengelig for barn.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Anbefalinger

Benyttes som generelt rengjøringsmiddel.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1. Kontrollparametrer

Komponentnavn	Identifikasjon	Grenseverdier	Norm år
Ammoniakk-løsning	CAS-nr.: 1336-21-6	8 timers grenseverdi: 11 mg/m ³ (ammoniakk) 8 timers grenseverdi: 15 ppm (ammoniakk) Grense korttidsverdi Verdi: 36 mg/m ³ (ammoniakk) Grense korttidsverdi Verdi: 50 ppm (ammoniakk)	Norm år: 2013
Biologisk grenseverdi	Granskingsparameter: Ammoniakk-løsning (ammonia, aqueous solution): DNEL Kortsiktig Hud: 6,8 mg/kg bw/dag; arbeidere; systemisk effekt DNEL Kortsiktig Oral: 6,8 mg/kg bw/dag; arbeidere; systemisk effekt DNEL Kortsiktig Innånding: 36 mg/m ³ ; arbeidere; systemisk effekt DNEL Langsiktig Innånding: 14 mg/m ³ ; arbeidere; systemisk effekt PNEC Ferskvann: 0,0011 mg/l PNEC Sjø: 0,011 mg/l		

8.2. Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen

Må bare brukes på et godt ventilert sted. Bruk lukkede prosesser, lokalt avtrekk eller andre tekniske løsninger for å overholde anbefalte og lovbestemte eksponeringsgrenser for luftforurensninger.

Forholdsregler for å hindre eksponering

Tekniske tiltak for å hindre eksponering

Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Hvis dette produktet inneholder ingredienser med yrkeshygieniske grenseverdier (administrativ norm), skal man bruke lukkede prosesser, lokalt avtrekk eller andre tekniske løsninger for å overholde grensene.

Øye- / ansiktsvern

Øyevern

Bruk vernebriller/ansiktsskjerm. Det anbefales heldekkende anskitsmaske

CEN:EN136.

Håndvern

Håndvern

Bruk vernehansker av: . Butylgummi eller Viton(R)

Gjennomtrengningstid

Verdi: > 8 timer

Hudvern

Annet hudvern enn håndvern

Bruk hensiktsmessige klær for beskyttelse mot mulig hudkontakt.

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern

Det må sørges for tilstrekkelig ventilasjon. Bruk luftrensende eller luftmatet åndedrettsvern i samsvar med godkjente standarder hvis risikovurdering indikerer at det er nødvendig. Bruk åndedrettsvern med 95% reduksjon ved profesjonell bruk.

Anbefalt utstyrstype

Ammoniakkfilter (Type K).

Passende miljømessig eksponeringskontroll

Begrensning av miljøeksponering

Betingelser og tiltak forbundet med kommunale kloakkbehandlingsanlegg: Total effektivitet på fjerning fra spillvann etter RRM-er (%) på og utenfor stedet (husholdningsbehandlingsanlegg): > 90%. Påkrevd fjerningseffektivitet for spillvann kan oppnås med teknologi på eller borte fra stedet, enten separat eller i kombinasjon. Alt forurensset spillvann må behandles ved et industrielt eller offentlig behandlingsanlegg for spillvann, som bruker både primær- og sekundærbehandling. Aerobisk, biologisk behandling. Anaerobisk, biologisk behandling.

Egnet avfallsbehandling: Biologisk nitrifisering. Biologisk nitrogeneliminering. Tiltak for avfallshåndtering: Aerobisk, biologisk behandling. Anaerobisk, biologisk behandling.

Begrensning av miljøeksponering

Utslipp fra ventilasjon eller prosessutstyr bør kontrolleres for å sikre at de er i samsvar med kravene i gjeldende miljølovgivning. I enkelte tilfeller er det nødvendig å anvende gasskrubbere, filtre eller modifiseringer i prosessutstyret for å redusere utslippene til akseptabelt nivå.

Eksponeringskontroll

Tiltak ved privat bruk av kjemikalier

Fortynnes før bruk. Les etiketten før bruk.
Maks brukskonsentrasjon: 4% ammoniakkløsning.
Maks brukshyppighet: 1 gang/uke.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER**9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**

Tilstandsform

Væske.

Farge

Fargeløs.

Lukt

Ammoniakkaktig.

Luktgrense

Verdi: 5 ppm

pH	Status: I handelsvare
	Verdi: ~ 12.5
	Status: I løsning
	Verdi: ~ 11
	Kommentarer: I 0,7% løsning.
Relativ tetthet	Verdi: ~ 0.96 kg/dm ³
Løselighetsbeskrivelse	Lett oppløselig i vann.

9.2. Andre opplysninger

Andre fysiske og kjemiske egenskaper

Kommentarer	Ingen tilleggsinformasjon.
-------------	----------------------------

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Det finnes ikke spesifikke testdata for produktets reaktivitet.
-------------	---

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Stabil under oppgitte lagringsforhold. Se seksjon 7.
------------	--

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Ingen farlige reaksjoner ved lagring og bruk under normale forhold.
-------------------------------	---

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Ingen spesifikke data.
-------------------------	------------------------

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Klorholdige produkter. Danner kloraminer ved kontakt med kloraktive stoffer (for eksempel natriumhypokloritt). Reagerer voldsomt med halogener. Korroderer galvanisert metall. Eksotermisk reaksjon med sterke syrer.
----------------------------	---

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Det dannes ikke farlige nedbrytningsprodukter ved normale lagrings- og bruksforhold.
-----------------------------	--

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt giftighet	Type toksisitet: Akutt
	Testet effekt: LD50
	Eksponeringsvei: Oral
	Verdi:

Øvrige helsefareopplysninger

Generelt	Produktet er alkalisk og virker etsende.
Innånding	Irriterer luftveiene.
Hudkontakt	Stoffet er etsende.
Øyekontakt	Fare for alvorlig øyeskade.
Svelging	Kan forårsake sveie i munnen, halsen og magen. Kan gi magesmerter.
Kroniske effekter	Kronisk NOAEL Oral, pattedyr- uspesifisert art: 68 mg/kg. Eksponeringstid: 28 dager (ammoniakk-løsning)
Arvestoffskader	Inneholder ikke stoffer kjent for å skade arvematerialet (mutagener).
Kreftfremkallende egenskaper, annen informasjon	Inneholder ikke stoffer kjent for å være kreftfremkallende (karsinogener).
Fosterskadelige egenskaper	Inneholder ingen stoffer kjent for å medføre fosterskade.
Reproduksjonsskader	Inneholder ikke kjente hormonhermere eller andre stoffer kjent for å gi reproduksjonsskader.
STOT – enkelteksponering	Ammoniakk-løsning: Kategori 3. Eksponeringsvei innånding. Målorganer: Irritasjon i luftveiene.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Komponent	Ammoniakk-løsning
Akvatisk toksisitet, fisk	Verdi: 0,89 mg/l Testvarighet: 96 timer Metode: LC50
Komponent	Ammoniakk-løsning
Akvatisk toksisitet, krepsdyr	Verdi: 0,101 mg/l Testvarighet: 96 timer Metode: LC50

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Persistens og nedbrytbarhet, kommentarer	Rask biologisk nedbrytbar i planter og jord.
--	--

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumuleringspotensial	Ingen av råstoffene i produktet er sannsynlig bioakkumulerbare.
---------------------------	---

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Oppløses i vann. Det forutses lav mobilitet i jord basert på log Koc-verdi < 3 (Koc = fordelingskoeffisient for jord/vann, data fra komponent).
-----------	---

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

PBT vurderingsresultat	Ingen kjente betydelige virkninger eller kritiske farer.
------------------------	--

12.6. Andre skadevirkninger

Miljøopplysninger, konklusjon Produktet inneholder forbindelser som er skadelig for vannlevende organismer, og som kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Behandles etter Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften).
Produktet er klassifisert som farlig avfall	Ja
Emballasjen er klassifisert som farlig avfall	Nei
Annen informasjon	EAL: 07 06 AVFALL FRA PBDB AV FETTSTOFFER, SÅPE, RENGJØRINGSMIDLER, DESINFEKSJONSMIDLER OG KOSMETIKK. Avfallstoffnr: 7132 Alkalisk uorganisk avfall.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. FN-nummer

ADR/RID/ADN	1760
IMDG	1760
ICAO/IATA	1760

14.2. FN-forsendelsesnavn

ADR/RID/ADN	ETSENDE VÆSKE, N.O.S.
IMDG	CORROSIVE LIQUID, N.O.S.
ICAO/IATA	CORROSIVE LIQUID, N.O.S.

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR/RID/ADN	8
IMDG	8
ICAO/IATA	8

14.4. Emballasjegruppe

ADR/RID/ADN	III
IMDG	III
ICAO/IATA	III

14.5. Miljøfarer

ADR/RID/ADN	Ikke klassifisert som miljøfarlig iht. ADR/RID.
-------------	---

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Andre relevante opplysninger

Andre relevante opplysninger Klassifisert som "begrenset mengde" av farlig gods på land og sjø (i h.h.t ADR/RID/IMDG) pga liten emballasjestørrelse.

ADR/RID Annen informasjon

Farenr. 80

IMDG Annen informasjon

EmS F-A, S-B

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Lover og forskrifter Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH).

Forordning (EF) nr 1272/2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP)
Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter. Vedlegg VI: Vaskemiddelforordningen.

Forskrift om tiltaks- og grenseverdier (Arbeids- og sosialdepartementet).
Transportmerkingen er utført i henhold til bestemmelsene i ADR/RID/IMDG.

Deklarasjonsnr. 2906

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført Ja

Kjemikaliesikkerhetsvurdering Tiltak/anbefalinger gitt under de ulike avsnittene er basert på vurderinger og implementeringer av informasjon i mottatte eksponeringsscenarioer (ES).

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Leverandørens anmerkninger Opplysningene i dette Sikkerhetsdatabladet er i henhold til vår informasjon, og så vidt vi vet, korrekte på den angitte dato for siste revisjon. De gitte opplysningene er ment å være retningsgivende for sikker håndtering, anvending, bearbeiding, lagring, transport, avhending og utslipp; de må ikke ansees å være en garanti eller kvalitetsspesifikasjon. Tilmeldt Giftinformasjonen, tlf.: 22 59 13 00. (Døgnåpent).

Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3). H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
H400 Meget giftig for liv i vann.

	H411 Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann. H412 Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
Viktige litteraturreferanser og datakilder	Informasjon fra råvareleverandører.
Opplysninger som er nye, slettet eller revidert	Artikkelnummer er endret.
Siste oppdateringsdato	04.09.2017
Versjon	26
Utarbeidet av	Orkla Home & Personal Care